

RZKOMO (200) *pt*

rzkomo (176), **rzekomo** (24); rzekomo *BierRozm* (2), *KromRozm I* (2), *KromRozm II*, *KrowObr* (2), *Leop* (3), *BielKron* (4), *OrzQuin*, *SarnUzn*, *BielSpr*, *WujJud*, *WujJudConf*, *PudłFr*; rzkomo : rzekomo *BierEz* (7:2), *WerGośc* (2:1), *KlonWor* (5:1).

Oba o jasne; w rzekomo e jasne.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. Z zamiarem wprowadzenia w błąd, niby, pozornie, nieprawdziwie, udając; quasi *Vulg*, *PolAnt*, *Mącz*, *Cn*; simulate *Mącz*; *simulando Modrz*; *dicis causa Cn* (169) : Simulate adverbium cui opponitur ex animo, Nie gruntownie/ nie całę pod pokrywką/ rzkomo. *Mącz* 394c.

W połączeniu z czasownikiem lub imiesłowem (127): Kot áby ie [myszy] zásię schytrzył/ Rzekomo fie sam obieśił *BierEz* K, C4, M4, P4v [2 r.], R [2 r.]; A ia iedno ftojąc iestem podobien ku głuchowi rzkomo nieslyfłac wyliczanych złoći swoich *RejPs* 57v; *RejRozpr* Ev; *RejJóz* D3, M8v; *KromRozm I* A3v; *LibMal* 1551/166; *KrowObr* 68v; Więc drugi [student] nád kfięgámi rzkomo przepieruie/ Chce Sokoly zálecieć/ więc rozum fzychtuie. *RejWiz* 90; Bo iáko iest rzecz fprofna/ gdy kto tráci márnie/ Tákze ície nie mniefza/ gdy wżytko w ką gárnie. Iest iáko Soyká w klatce/ gdy chcą by mowiá/ Więc iey ieść máło dáia/ áby nie zátylá. Albo gdy w máłym Lewku rzkomo fie kocháia/ Więc áby wielki nie roś/ ieść mu nie dawáia. *RejWiz* 191, 38v, 84; Zebym miał powiedzieć iż według Zydowfkiey Bibliey/ tłumaczone iest/ wiedz iż nie. A to dla tego/ że ile widziemy ktorzy rzekomo wedle Zydowfkiego textu tłumaczyli/ tedy fie ieffcze nigdy dwa niezgodzili: ále ieden ták/ drugi inák. *Leop* *A3v; *RejFig* Aa4, Bb8; OSlá námálowáli/ á on obraz nośi/ A zá nim idzyc zębrak/ co nań rzkomo prośi. *RejZwierz* 115v, 44v, 81, 118v, 126; Tedy zeglarze gdy fię ftaráli iákoby vćiec z okrętu puściwřzy barkę ná morze/ rzkomo chćieli od przodku zárzucác kotwice. *BibRadz Act* 27/30, *Act* 23/15, II 105c *marg*; Náiał był przedtym dwu łotru Máchomet ná Skánderbegá/ áby go potaiemnie ftruli álbo zábili/ ktorzy rzekomo vćiekli od Turkow do Skanderbegá *BielKron* 257, 242v, 255v, 420; Ebrietatem fingere, Rzkomo być piyánym. *Mącz* 127c, 250d, 394c, d; *OrzQuin* C2v; czo [że pan Jaroszy idzie do niego] gdy Lipniczki pořtrzegł/ włóżywřzy łobie powroz ná fzyię/ zákládał go ná bálkę/ rzkomo fie chcąc obieśić *GórnDworz* T6, Cc5; *RejPos* 214, [340]; *BielSat* C4; Zá tymi namowámi on ftarufzek miły/ Widzac dzieći iákim co vmyślem czyniły/ Rzkomo tego niedbáiac czynił tę pořtawę/ Ze fie z nimi wdác niechciał więcey w żadną fpráwę. *HistLan* D3, A4, B4v, C3, C3v [2 r.], C4v, D2, D3; Bo wnet tępego á boiázliwego vřrzyłz gdj co chce powážnego mowić áliści on piętą wierći/ páłce fkubie/ brodę muřczę/ pořtawki ftroi/ rzkomo fzepluni *RejZwierc* 19v, 49v, 76, 89v, 92 [2 r.], 101 (11); *BielSpr* 66v; *BudNT Act* 27/30; Tych záś co go [Chrystusa] wzywác niechcą/ choć fie rzkomo zá wierne máia/ y iego fie miánem názywáia; moželz v fiebie zá niewierne poczytác. *CzechRozm* 198, A5v, 1v, 18v, 97v, 175 (9); *ModrzBaz* 37v, 54, 64v, 112v; Sich kranck fteľlē. Rzkomo chorowác. Fingere dolore capitis. *Calag* 444b, 448a; *CzechEp* 109, 318; *NiemObr* 148, 153; *ReszHoz* 140; Opierał fię opfes [tj. szalony]/ rzekomo niechćiał do obrázá/ á gdy go gwałtem przywiedli/ rzucił fię na ofiarę *WerGośc* 217; *BielSjem* 10; Stárořtowie [...] Strzegác rzkomo dobr páńfkich w gránicách ie drapią. *BielRozm* 5, 22; *Calep* 13b; Tymić y tym podobnemi przyklády Budny to chce przewieść y pokázác/ że w káždym Nowym teřtámenćie wiele iest nie tylko omyłek/

ále też y fałżow. Co on przeto czyni/ áby te omyłki y fałże rzkomo poprawuiąc/ łowo Páńfkie y tełtáment Páńłki tym bešpieczniey płował y fałżował. *WujNT przedm 4, Luc 20/47, Act 27/30; PowodPr 65; KlonFlis H; KlonWor **v, **2, 50.*

~ *Połączenia:* »rzkomo ... a« (5): *RejPs 52; RejWiz 81; Tákże y my chodzimy [jak św. Paweł] zá nim [za Chrystusem] z dáleká/ rzkomo tu o nim wyznawamy náłże wiadomości/ á iáko łkoro ná nas náłtápi bożniczá łzátnłka/ áli my vciekamy RejAp 25v; HistLan B4v; Azáłz nie máłz łrogiego práwá ná owego łápáczá á ná wykrętniká łprawiedliwošci ludzkiey? áno go łzczekáczem zowá/ w oczy mu fie rzkomo klániáią/ á s tyłu zá nim pluiá. *RejZwierc 96.**

»rzkomo ... rzkomo ... a« (1): Tu fie rzkomo dobywałz iáko z błotá/ thu fie iuż rzkomo máłz wołá polepšzyć/ thu przyšzedłzy drugim powiedziałz żeł fie táb czyłtych rzeczy náłłuchał. A kiedy cie łpytáią co táb było tákiego/ tedy žádnego łłowá nie vmiełz powiedzieć. *RejPos 64v.*

»rzkomo ... a przedsię« (1): IEłt wiele ludzi ták nierozłádných łáłkáwy czytelniku/ nie iedno miedzy prołtáki/ ále y miedzy onymi cofię zá mądre máiá/ ktorzy łwięte píłmo rzkomo czytáią/ [...] á przedłię co łię znim dzieie niewiedzá áni czuiá. *BudNT przedm b.*

»rzkomo ... ale« (6): Siedzi [*gracz*] podiáł rękę łpiewa Ciágnie fie rzkomo poziewá Ale boday mu ták plia máć Iákoć mu fie wten czás chce łpác *RejRozpr G4; Acz to iego połtáwá iž rzkomo o włzytki Stára fie/ ále więcey o łwoie pożytki. RejWiz 74v; RejZwierz 101; RejPos 280; KochPieš 3; Sá też ielzczę łynowie Merkuryłzowi/ Co domá trwác nie mogá Kurłorowie owi. Skoro ich tełknošć wymie: ná wędrowkę nogi Gotuiá/ rzkomo widźieć Apołtołłkie progi. Ale do prawdy mowiá: Náturá ich rułza; I do pielgrzymowánia náłóg ich przymułza. *KlonWor 51.**

»rzkomo ... rzkomo ... ale« (1): ktorzy [*pytacze*] to rzkomo nád kłięgámi ležá/ rzkomo fie pytáią o woley iego [*Pana*]/ tu vłtáwicznie w kołcielech wołáią/ łpiewáią/ ále łerce gdzieš dáleko od niego po łwiátu lata *RejPos 209v.*

»rzkomo ... ano« (8): Wywiedz konie czás nam iechác Ale wždy zle nie požegnác Więc fie rzkomo porywáią Ano ich nic niewciágáią [*tj. nie zatrzymujá*] *RejRozpr I2; RejJóz F; Gdyž ten [pijanica] przydzye ná ten kres/ co mu rzáđ zależy/ Rzkomoby chciał mądrym być/ áno fie łeb ieży. RejWiz 175; GórnDworz Mm; Więc fie tu rzkomo łtárzec prowadzić porywa/ [...] Ano w łercu inłza myłł *HistLan C4; RejZwierc 84v; Ale ktoby to wylíčzył/ iáko tacy ludzie nikczemni wiele wymyłłow łwych do š. píłmá námielzali? Rzkomo nápráwowáli/ áno gorzey kázili. BudNT przedm b7; ále iž [niektórzy senatorowie] widzá/ że to co oni mowić mieli/ drudzy iuż wyrzekli/ [...] á ták włtydáią się ábo tož powtorzyć/ ábo iáwnie ná ono ich zdánie pozwolić: przeto wymyłłáią łzyderłtwá/ rzkomo poprawiáią/ áno niepotrzebnie się zábawiáią. *ModrzBaz 28v.***

»jakoby (...) rz(e)komo« [*szyk 4:1*] (5): *Leop Act 27/30; Quasi re bene gesta, Yákobyš rzecz rzkomo náliepiey łpráwił. Mqcz 144d; Simulabo quasi non noverim, Będę fie zá to wydawał/ yákobych rzkomo nie znał. Mqcz 394c, 394c; Lecž Mitridates záłię Datámełá ku łobie przyzwał/ iákoby mu rzkomo miał co powiedzieć. *Phil H2. ~**

*W połączeniu z rzeczownikiem lub zaimkiem (30): RejPs 62; Boć y owi z pułtá głowá Co ie rzkomo połly zowá Więcey też łobie łolguią A to co iem trzebá kuiá *RejRozpr Dv; KromRozm I M4v; nyektorzy obyecuyáć áłbo okázuyáć po łobyte rzekomo náuke/ od wyáry odpádl. KromRozm II p;**

KrowObr 6; *RejAp* 17v; *GórnDworz* S2v; *RejPos* 85v; Kupiwłzy [*starzec*] tedy łkrzynię rzkomo dla pieniędzy/ Nákładł do niey kámienia *HistLan* C2; A czo zedrå [*panowie*] s połpółtwa zá to by psi tyiå/ Rzkomo ná opråwę miał/ to włzytko przepijå. *RejZwierc* 248, 53, 96, 200v; Coⁿfefsionifte rzkomo chwålce duchowni chwålę pozwierchniå odrzucåiå. *WujJud* 54 *marg*; To ia zowę rzeczą rozumowi przeciwnå/ iż ci ludzie zápamięáli/ do Bogå fie rzkomo y łłowå iego odzywåiåc/ ważå fie w nošić [!] rozdziału thåkiego miedzy ludzi ktorego Bog łam w łłowie łwym nigdy nie oznaymił åni pokazał. *CzechRozm* 100, 97v, 239v, 243; *CzechEp* 127; *NiemObr* 15; A gdy tåm zmiełzkał [*fałszywy Chrystus z kompanami w klasztorze częstochowskim*] kilkå dni/ vczynili iednego rzkomo opłelem *WerGošc* 216; *KlonWor* 26, 46.

~ *Połączenia*: »rzkomo ... aleć« (1): wydanoć y z Litewłkiego Brzešcia Pålmy ołobno/ dla twego nabożeńłtwa rzkomo/ Chrešćijånłki człowiecze/ åleć y tåm/ iåko częłto Kåtholickiego wykłådu chybił łłumåcz; tåk też nie raz fałżem y wykrety nårabiał. *LatHar* +5.

»rzkomo ... ano« (2): Obacz łam/ prołżę cię/ co to zá ważny wywod/ twierdzić co rzkomo z łłowå Bożego: åno nie tylko nie z łłowå Bożego: åle przeciw iemu? *CzechRozm* 44, 177v.

»rzkomo jako(by)« [*szyk* 2:1] (3): ZACY dwå w mecherzynę łkorek nålypåli/ Rzkomo iåko połgrołzkow/ co z nich nådziåłåli. *RejFig* Cc7, Aa5; A co fie tknie Krolow Iudłkich: małż napierwłżego Dawidå/ ktory łam wiele mowił/ y piłåł/ iåkoby rzkomo o łobie/ åno więcey piłånie iego šćiągåł fie do tego potomkå iego/ niźli do niego łåmęgo *CzechRozm* 177v.

»jakoby ... albo jakoby ... albo rzkomo« (1): Kiedy kto przed oczymå iåkoby muchy lataiåce widzi/ ålbo iåkoby dym/ albo rzkomo włofy zålłåniiåce: znåmionuie šłępowånie wilkošci w oczy *SienLek* 20.

»rzkomo ... lecz« (1): Gdy zåyżrzy gåłek flis/ iego to źniwo/ Wnet łię vkrådnie [*lege*: wkrådnie] rzkomo po łuczywo/ Lecż widźimišię flišie/ zåkurzy łię/ Tå kårkofz [*tj. łuczywo*] w mišie. *KlonFlis* F3v. ~

W połączeniu z przymiotnikiem (4): Wymylił [*lew*] obyczåy inny: Iåkoby wżdy mięłem żyw był/ Rzkomo łie chorym vczynił. *BierEz* R3; Y wyiåchał [*król egipski*] do Syryiey rzkomo przyiåcielłkim å łpokoinym vmyłem *Leop* 1.*Mach* 11/2; å oni [*żydowie*] przedłię mowiå iż zakon ich iest wieczny [...] y ná wieki trwåć ma/ żebym tey ich głupiey powiešci/ y wywodom rzkomo rozumnym/ więcey wierzyć miał/ å niź temu co oczymå widzę y rękoma łie dotykåć mogę. *CzechRozm* 85; *WerGošc* 222.

W połączeniu z przysłówkiem lub wyrażeniem przyimkowym w funkcji przysłówka (7): A ty [*Pan*] zowie bożnicå łzåtånłkå/ ktorzy pod tå połtawkå å rzkomo pod prawda [!] łzczyrego łłowå Bożego/ budowåli łobie bożnice łzåtånłkie według wymyłłow łwoich *RejAp* 22, 114; Tåmże rzkomo zá tymi łtårzec namowåmi/ Wprowadzon ná inłzy gmåch s włzytkiemy rzecżåmi. *HistLan* C4v, D2v.

~ *Połączenia*: »rzkomo ... a« (1): Nie rådziłz ty nam ze cnoty/ Iedno by vłzłå z łromoty: [...] Bywåć rådå rzkomo z miłošci A wnåtrz pełnå włzey chytrošci *BierEz* H4.

»rzkomo ... ale« (1): Abowiem påtřz gdy pånu iåkiemu ålbo kłiåżęciu co łie foremneho pozdårzy/ [...] tedy wnet nålzcżuwåcże zålłåkuåiå/ więć thu łobie poćichu rzkomo łzepcå/ åle thåk åby przedłię pan łłyłzåł: Bråcie å widziałeš/ toć tho prawý Hektor. *RejZwierc* 50v.

»rzkomo ... ano« (1): nie łtrzymá [człowiek]/ áby łam łiebie nie chwalił bezpołhrzebnie á od rzeczy: [...] ábo łzby czásem nie powiedział iákiego łłowká/ rzkomo bárzo trefnie/ áno łz nie ná czás *GórnDworz* I4. ~

2. Według cudzego zdania, którego autor wypowiedzi nie potwierdza: jakoby, podobno (31) :

W połączeniu z czasownikiem (13): *BierRozm* 18; [czart kpi z mnicha] Nierozumiem miły brachu Bych czy to czynił (z) przełtrachu łz łię owo rzkomo boyę Gdy vwrze kápice twoję *RejKup* z6, h6; *RejPos* 322v; A což gdy iuż przydzye o łwá włáfná [prywatę]/ to iuż tám rzkomo táiemnicámi bywa zákryto *RejZwierc* 36v; *CzechRozm* 148; *NiemObr* 55, 106, 121, 152.

~ Połączenia: »rzkomo ... ale« (2): A do Nieba biegać zázwdy Bo tám yako przidze kázdy Rzkomo łię chce wy fygłować [lege: wyfigłować] Ale wiecz trudno medrować. *RejKup* x5v; *CzechRozm* 83.

»jakoby ... rzekomo« (1): To też o łobie rozumieć poczęli [powszechnicy, tj. katolicy]/ iákoby im też rzekomo Pan Bog grunt wiáry Powłzechney z wielkiego zázwiedzenia Antikryłtowe⁸⁰ oczyściáć y obiáśniáć zółtáwił. *WujJudConf* 7v. ~

W połączeniu z rzeczownikiem (7): thenże Bog obiáwił łie zá drugiego wieku Abráámowi we dwu tyfiácu łat/ gdzie mu łie vkázáli rzekomo trzye Anyołowie *SarnUzn* C6v; Znáł to łam Luther łefzczé zá żywotá łwego/ [...] iáká popráwá w łudzié byłá/ zá tą łiego rzkomo nowá Ewángelijá. *ReszPrz* 71; *ReszList* 153; łz onéy [Wenus] łowifz łłuzył/ Bóg rzekomo z niebá *PudłFr* 39; *WujNT przedm* 26.

~ Połączenia: »rzkomo ... ano« (1): Choć rzkowo [!] ná pewny targ drudzy łie łpufzczacie/ Ano gdy więc towaru w ręku łwych nie macie/ Pewnie łz Kotá w worze drudzy tárguiecie *HistLan* F.

»rzkomo ... lecz« (1): W krolełtwie Antikryłtowym byłó rzkomo vpámiętánie y pokutá zá grzech/ y rozmaíte dofyć wczynienie/ lecz to włzytko przed Pánem nizacz nie łtało *BibRadz* II 141a marg. ~

W połączeniu z przymiotnikiem (8): Morskie prace rzekomo ciężkie Długi zwyczaj czyni lekkie *BierRozm* 4; Otożem łá Abiron rzkomo s chytrfzá głowá/ Y dziś mie też wymyłłkiem/ ná wıętfzy łmiech zowá. *RejWiz* 160; niełmiałem ktemu łic rzec/ łz łni rzkomo mędrfzy łilczeli/ niewiem dla czego *SienLek* 95v; *RejZwierc* 39v; *CzechRozm* 210; Máią też Pápieżnicy v łiebie/ Kánony rzkomo Apółtolłkie *NiemObr* 56; *ReszPrz* 64.

~ Połączenia: »rzkomo ... ale« (1): przetoż też [Justyn, Ireneusz i Tertulian] łwoią Filozofią/ onę proftá łwczyrość mowy y pífmá Apółtolłkiego/ wylzpácáć fárbuiác łá poczęli: á czynili to/ dobrym rzkomo vmyłłem/ ále bárzo nie opátrznie/ y przeciw łłowu Bóżemu. *CzechRozm* 20v. ~

W połączeniu z przysłówkiem lub wyrażeniem przyimkowym w funkcji przysłówka (3): Tedy ten włzyłtek dowod/ iákó fáłzywy/ choć rzkomo miłternie/ bo nie łádá od głowy/ vrobiony/ vpaść mułi. *CzechRozm* 13v; *ReszPrz* 8.

~ Połączenia: »jakoby rzkomo ... a przedsię« (1): A łz też przy Sáulu [*Pismo łw.*] łátá włpomina / iákoby rzkomo wedle porzázdu łnfzych Krolow łudłkich ktorym obietnicá łłuzyłá: á przedłię włpominánie to czyni łie wedle Krolow łudłkich. *CzechRozm* 139v. ~

Cf [WRZKOMIE], WRZKOMO